

Lelijke zegels, hoe durfden ze dit te laten drukken.....

Olav Petri

november 2018

Het vooroorlogse “Saargebiet“ heeft in de beginjaren een gewoon vieze serie zegels in gebruik moeten nemen. Alsof de Franse regeerders het de bewoners nog eens wilden insmeren dat ze voorlopig door overwinnaars bestuurd werden.

SAARGEBIED

De zegels zijn van het Saargebiet, dus niet van Saarland. Deze landstreek in het westen, langs het riviertje de Saar, werd na de Eerste Wereldoorlog door Frankrijk gedurende 15 jaar bestuurd en economisch benut. Officieel viel het gebied onder de Volkenbond, de voorloper van de Verenigde Naties. Rijk aan steenkool en zware industrie was de regio tijdens de keizertijd van enorm belang. Frankrijk had vaker naar de streek gekeken en het gebied ingelijfd en later weer verloren, onder Lodewijk XIV, later ook onder Napoleon.

Het Verdrag van Versailles van 1919 bakende het gebied weer eens af, waarbij de nadruk lag op het industriële deel waar geld te halen viel als herstelbetaling. Het huidige Saarland heeft dan ook andere grenzen dan het Saargebiet.

BEIEREN

De verzamelaar kijkt ervan op dat naast Duitse Germaniazegels met opdruk ook Beierse zegels met koning Ludwig III gebruikt werden, beide met Franstalige opdruk SARRE. Wat deden die Beierse zegels daar? Het koninkrijk Beieren had enkele gebiedjes buiten het eigenlijke Beieren, en ja, daar gebruikten ze Beierse zegels. Wat aan de Saar lag, werd bestuurlijk bij het Saargebiet getrokken. Zegels die op kantoren gevonden werden, zijn door de Fransen overdrukt, ook de koning Ludwig III zegels, de wereldvreemde onhandige oude vorst die in november 1918 overhaast uit zijn residentie in München moest vluchten naar Salzburg. Hij had tijdens een ochtendwandeling gehoord dat er een revolutie was uitgebroken!

DE ZEGELS

En nu de zegels. in Parijs drukte de Vaugirad drukkerij een landschapsserie voor het Saargebiet, ontworpen door Alfred Montader. De zegels zijn gedrukt met heliogravure, fotogravure. Je ziet, als je goede ogen hebt tenminste, landschapjes uit de regio en industriële scenes zoals een kabelbaan voor overslag, een hoogoven, mijnwerker, lifttoren bij een mijnschacht en zelfs een slakkenberg zoals die vroeger her Ruhrgebied, de Borinage en zo landschappelijk overheersten. Elk plaatje in een frame, de overheersende kleur is (wat de Michel catalogus ook moge zeggen) grijs zwart, vies bruin, vaalgroen, bleek olijfgroen, gebrande siena. De frames zijn soms verbleekt oranje. Redelijk ultramarijn komt voor bij de hoogste waarde en die kom je prompt nooit tegen.

Op het internet vond ik de originele schetsen van Montader en die vallen 100% mee, ze zijn fris van kleur en het afbeelden van iets moderns als bedrijven was hem uitstekend gelukt. Ik vermoed dat hem een ander drukprocedé voor ogen stond. Zoiets overkwam de beroemde

Tsjechische graficus Alfons Mucha, bekend door schilderijen variërend van fraai Jugendstil tot aantrekkelijke reclames voor parfums. Mucha ontwierp in 1918 met spoed haast de eerste Tsjechoslowaakse postzegels. Tijd om de zegels te graveren ontbrak, de zelfstandigheid moest meteen via postzegels benadrukt worden. Zo kregen we de Praagse burchtheuvel met Vituskathedraal in enkele variaties, eerst nog ongetand en druktechnisch zeer onaantrekkelijk uitgevoerd.

Verzamelen?

Erg aantrekkelijk zijn de vooroorlogse Saargebied postzegels niet. Er kwamen later gelukkig betere series waaronder enkele leuke luchtpostzegels, de eerste met een Frans toestel, de tweede met een Duits, voorbode voor de uitslag van het referendum in 1935, men koos voor Duitsland. Het avontuur zit hem in de stempels en plaatfouten, met enig zoeken vind je meer dan alleen Saarbriücken en Saarlouis. Misschien ga ik eens kijken in die streken, er moet een mooie 180 graden bocht in de rivier te bewonderen zijn en volgens naoorlogse zegels een heel eigenaardige grote steen. De wijn uit die streken zal beslist geen nasmaak van steenkool hebben.

